

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1276

22.12.2021

Protector Forsikring ASA

Ansvar

Skade forårsaket av grunnarbeider på nabotomt, eller som følge av setninger i grunnen/spenninger i bygget?

Den 10.4.19 og 11.4.19 ble det utført bygge- og anleggsarbeider (utgraving) i et område som lå i umiddelbar nærhet til klagers enebolig. I den forbindelse avdekket klager sprekker/riss i fliser og flisfuger på bad i andre etasje. Klager kontaktet sikrede og anførte at skadene var forårsaket av sikredes grunnarbeider på nabotomten. Det var deretter løpende kontakt mellom klager og sikrede før sikrede meldte skaden til selskapet under ansvarsforsikringen. I forbindelse med utredning av kravet ble det innhentet flere skaderapporter i saken. Klagers sakkyndig konkluderte i sin rapport med at rystelsene i boligen hadde vært så kraftig at arbeidene måtte ha vært den utløsende årsak til skaden. Selskapets sakkyndig uttalte derimot at de registrerte rystelsene på nabotomten ikke kunne ha medført skadene. På denne bakgrunn avslo selskapet kravet og viste til at det ikke var dokumentert at det forelå en årsakssammenheng mellom skaden og sikredes arbeider på nabotomten. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 154 375 inkl. mva.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om Protector Forsikring ASA (selskapet) er erstatningsansvarlig under sikredes ansvarsforsikring for skade på klagers bolig etter utførte grunnarbeider/utbygging på nabotomten.

Sikrede har tegnet ansvarsforsikring i selskapet med dekning for "byggherreansvar", som gjelder oppføring av boligprosjektet angitt i forsikringsbeviset. Av de tilhørende vilkårene fremkommer det at forsikringen bl.a. omfatter:

- 1.1 Erstatningsansvar i egenskap av å være byggherre for det prosjekt som fremgår i forsikringsbeviset.
- 1.2 Erstatningsansvar for skade på ting eller person oppstått ved gravings-, sprengnings-, pelings-, spuntings og rivningsarbeid, ras og jordskjevning.

Klager eier eiendommen H. i L. Sikrede startet med grunnarbeider på S.-tomten i 2015. Området ligger i umiddelbar nærhet til klagers enebolig.

I tilknytning til oppstart av grunnarbeidene på nabotomten, foretok I.T. en befaring av eiendommen til klager den 16.2.15 hvor det ble avdekket én sprekk i flisfugen mellom gulv og vegg ved dusjen.

Den 27.5.16 tok klager kontakt med I.T. på nytt og varslet om nylig oppdagede sprekker i fliser i innrammingen på badekaret i andre etasje. Fra skaderapporten datert 20.6.16 hitsettes:

Ø... J... tok kontakt med oss 27.05.2016 og meldte fra om sprekker som han nylig hadde oppdaget i flis på badet i 2.etg.

Vi var på befaring 16.06.2016 og tok bilder. Dette gjelder to flis ved innbyggingen av badekaret, trinn ved inspeksjonsluke.

Ved befaringen vi gjennomførte den 16.02.2015 ved oppstart av grunnarbeidene på S-tomten var disse sprekkene ikke oppstått. Det ble da registrert en sprekk i fugen mellom gulv og vegg ved dusj.

Den 10.4.19 og 11.4.19 ble det utført bygge - og anleggsarbeider (utgraving) på S.-tomten som medførte rystelser. I den forbindelse avdekket klager sprukne fliser og flisfuger på bad i andre etasje, samt løse flisfuger på område over kjøkkenbenk i første etasje.

Klager meldte fra om hendelsen til sikrede, og det var deretter løpende dialog mellom partene fra 11.4.19 til 13.4.19. Sikrede opplyste i den anledning at det ikke var satt ut noen rystelsesmåler 10.4.19, og at denne først ble satt ut 11.4.19. Kopi av rystelsesmålinger fra 11.4.19 ble senere gjort tilgjengelig for klager.

Sikrede meldte kravet til selskapet under ansvarsforsikringen den 12.4.19.

Deretter engasjerte sikrede takstmann P.C., som befarte skaden den 26.4.19 og 3.5.19. Fra skaderapporten datert 26.6.19 hitsettes:

Skadeårsak

Sprekker, riss, skjevheter og luft under gulvlister har ofte en sammenheng med bevegelse i bygget, feil konstruksjoner, manglende benyttelse av installasjoner eller det kan forårsakes v/uhell (egeninnsats). Dette kan f.eks. være bevegelse på tomten, sig, rystelser, naturlig krymp av materialer osv. Det sees ikke klare tegn til setningsskader på befaringsdagen, men at det kan være noe bevegelse, sig og naturlig krymp som har forårsaket dette.

Skadeomfang

Bad:

Det ble observert sprekker, riss i noe fuger og fliser på innebygd badekar og vegghengt toalett (ca. 9 stk på vegghengt toalett og 3 stk. på innebygd badekar). Det ble ikke oppdaget sprekker/riss på overflater som dusjnisje, gulv eller vegger som har betydning ihht. membran løsninger osv. Det er kun frittstående løsninger som har hatt noe sprekker/riss.

...

Når det gjelder sprekker/riss på vegghengt toalett så kan dette noen ganger ha sammenheng med feil benyttelse av toalett(bruker tyngde og kraft til å sette seg på toalett) sprekker/riss forekommer da ofte mot innfesting vegghengt toalett pga. fliser ligger mot toalett. Det ble ikke utført noe kontroll av klessjakt/membran løsning mot vegghengt toalett pga. manglende tilkomst. Trolig har dette også en sammenheng med bevegelse/sig i bygget. Det ble observert jevn skjevhet/sig moy dør i 2.etg. på befaringsdagen. Det må sies at noe sprekker på innebygd badekar også er vist på rapport fra I..T 20.6.16. ...

Skjevheter og luft mellom gulv/gulvlister:

Det ble observert skjevheter og noe luft mellom gulv/gulvlister i 2. etg på befaringsdagen, spesielt på midtre del av boligen (gang, soverom). Det ble observert ca. 20-23 mm på ca. 5-6 meter skjevheter mot sør. Dette har ofte en sammenheng med naturlig sig (mot en side), dårlig byggegrunn og naturlig krymp av materialer.

...

Konklusjon

Det ble observert noe sprekker/riss i fuger og fliser på vegghengt toalett og innebygd badekar på bad, og på vegg mellom overskap og benkeplate på kjøkken. I 2 etg. ble det observert noe skjevheter og luft mellom gulv/gulvlister (spesielt gang og soverom i midtre del av bygget) Det ble ikke observert noe skader på konstruksjoner eller membran på gulv/vegg på bad. Slike skader som ble observert har ofte en sammenheng med bevegelse/sig i bygget, dårlig byggegrunn, naturlig krymp og bevegelse av materialer, manglende utførelser og feil benyttelse av installasjoner. Anser skader som ble observert for kosmetiske skader som enkelt kan utbedres. Da det ikke er observert ytterligere skader på konstruksjoner (spesielt bad), så konkluderes det med at bevegelser/rystelser i bygget trolig har vært for liten ihht setningsskader. Noe

sprekker/riss på overflater kan forekomme ihht. Utbygging, noe som mest sannsynlig er en kombinasjon av andre ting i dette tilfellet.

Den 21.11.19 tilskrev klager selskapet direkte, og ba selskapet om å erkjenne ansvar for skaden:

H... U... AS engasjerte takstingeniør P... C... til å utarbeide skaderapport. For ordens skyld vedlegges kopi av skaderapport av P... C... datert 26.06.2019.

Overnevnte skaderapport viser en rekke sprekker som har oppstått.

Det bestrides at observerte skader kan ha sammenheng med bevegelse/sig i bygget, dårlig byggegrunn, naturlig krymp mv. Det minnes om at det ikke har vært en eneste sprekk i boligen/fliser på 13 år. Det gjøres også gjeldende at boligen er påført setninger hvor det fremgår av overnevnte rapport at det ble observert jevn skjevhet/sig mot Sør i annen etasje på befaringsdagen.

Alle sprekker mv. som er påvist i overnevnte rapport skjedde 10. - 11.04.2019, med unntak av to sprekker i 2016 som nevnt ovenfor.

J... forsikringsselskap har avslått dekning under hans hus forsikring. Det fremmes krav overfor Protector forsikring som er skadevolders forsikringsselskap.

Det bes at Protector forsikring erkjenner ansvar for skadene.

Senere kontaktet sikrede byggmester R.H. for å foreta en fornyet vurdering av skaden og mulig skadeårsak. Etter befaring den 11.5.20 ble følgende notert i skaderapporten av 24.5.20:

Bakgrunn:

Eier av boligen har oppdaget sprekker i fliser, løse fliser og setninger. Høyden på gulv ved inngang mot nord er 3,7 cm høyere enn gulv i utstikkende del mot syd. Alt tyder på at det er den søndre del som har seget. Eiers bror O... er byggmester og har satt opp boligen i 2003. Han bor på skrå over gaten og kjenner området godt. De opplyser at det er utbyggingen av naboområdet, S... mot øst som er årsak til skadene da de har registrert kraftige rystelser som følge av graving o.l. med store maskiner på nabotomten. De mener ikke at det er peling som er årsak til rystelsene. Slik jeg forstår er det ikke foretatt sprengningsarbeider ved utbyggingen av nabotomten.

...

Sammendrag:

Det er slik jeg ser det et faktum at det har oppstått sig i søndre del av bygningen, og at rystelser i grunn har vært den utløsende årsak. Det er uklart om rystelsene har vært over grenseverdiene på det tidspunkt skadene oppstod. Det er derfor vanskelig å si noe sikkert om hvorvidt boligen burde tålt disse rystelsene.

Selskapet avviste ansvar for skaden 19.5.20. Som begrunnelse ble det vist til at det ikke var dokumentert at det forelå en årsakssammenheng mellom skaden og sikredes arbeider på nabotomten.

Klager fastholdt kravet den 18.6.20.

Etter dette ble kravet ytterligere utredet fra selskapets side, hvor geotekniker R.L. ble engasjert for å foreta en nærmere vurdering av skadeårsaken. Basert på hans konklusjon opprettholdt selskapet sin tidligere vurdering den 26.11.20:

Nedenfor følger en detaljert redegjørelse fra Geotekniker R... L... i G. Det er gjort grundige faglige vurderinger basert på svært god kjennskap til grunnforholdene ved skadelidtes bolig. Som det fremkommer nedenfor, konkluderes det med at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom arbeidet til H... U... AS og setningsskadene på din klients bolig.

Kontakt med P... C.... som har satt ut rystelsesmåleren og tolket resultatene, viser at de registrerte rystelsene/vibrasjonene er så å si ingen ting og kan ikke ha medført de registrerte skadene. Vi er også av den oppfatning.

Denne konklusjonen underbygges av at setningsskadene synes å ha helt andre forklarlige årsaker. Se også vedlagt dokument for historikk og aktivitet ved eiendommen.

Vi opprettholder med dette vår tidligere avvisning og ber om at kravet frafalles.

Fra uttalelsen til geotekniker R.L. hitsettes videre:

Grunnen i det tidligere H... tankanlegg og nå boligområdet domineres av kompressibel siltig leire til stor dybde. Øverst har løsmassene relativt høyt organisk innhold.

Slike grunnforhold gir langvarig setningsutvikling og setningsrespons sett i forhold til pålasting av grunnen. Dette betyr at tilleggsbelastning fra oppfylling for å heve eksisterende terreng og bygningslaster medfører varierende setninger avhengig av størrelsen på tilleggslasten, samt at setningene vil pågå over svært lang tid.

...

Tilstandsregistreringen av I...T... i 2015 før påbegynt grunnarbeid i øst viser registreringer av flere sprekker og riss på boligen og også sprekkdannelser på garasjen.

...

Det er målt setningsforskjeller på ca. 4 cm fra nordvegg til sørvegg i 2020, dvs. setningene er størst lengst bort fra anleggsarbeidene for P-plassen. På bilder ser det ut til at heving av terrenget i forhold til det eksisterende terrenget er større i sør, ca. 1 m, enn oppfyllingen i nord. Dette kan forklare at setningene over tid har blitt større i sør pga. større tilleggsbelastning på grunnen. Målinger av I...T... viser at det sørvestre hjørnet har fått 25 mm setning på 5 år (mellom 2015 og 2020).

Søk på Norges Geologiske Undersøkelser sitt nettsted, www.ngu.no, og I. målinger som registrerer terrengbevegelser ved scanning av ulike satelitter, viser at det er pågående terrengsetninger i boligområdet. Basert på de registrerte grunnforholdene er denne setningsutviklingen i tråd med vår oppfatning av setningsbildet i området for det tidligere tankanlegget.

...

Det er oppgitt at det oppsto skader på fliser mest etter grunnarbeid i tidsrommet 10. ? 11.04.2019. Den 11.04.2019 ble det montert en rystelsesmåler som viser maks 1,9 mm/s som er en enkeltstående peak, men at målingene fra kl. 12 og innenfor normal arbeidstid viser maks. i størrelsesorden 1,2 mm/s.

Kontakt med P... C... som har satt ut rystelsesmåleren og tolket resultatene, viser at de registrerte rystelsene/vibrasjonene er så å si ingen ting og kan ikke ha medført de registrerte skadene.

Vi er også av den oppfatning. Videre mener vi at det mest sannsynlig er fremdeles pågående setninger i grunnen under eneboligen som er størst på sørsida der heving av utearealet er høyest. Dette medfører at bygget utsettes for differansesetninger og tvangsspenninger. Bærende konstruksjoner og bygget vil da bli utsatt for tvangssetninger, og konstruksjonene vil søke å tilpasse seg til skjevheter i fundamentplata. Sprø konstruksjoner som underlag for fliser kan da få sprekker som følge av at tvangsspenninger blir utløst pga. pågående setninger i grunnen.

Klager har anført at selskapet er ansvarlig for skaden under sikredes ansvarsforsikring. Som begrunnelse er det vist til at det må anses sannsynliggjort at skaden skyldes arbeid utført av sikredes underentreprenør, og at det foreligger årsakssammenheng mellom grunnarbeidene på S-tomta og sprekke/setningene i klagers bolig. Sprekkene oppstod først i april 2019 i forbindelse med at det ble utført bygge- og anleggsarbeid (utgraving) på tomten som medførte rystelser. Det har ikke tidligere blitt avdekket sprekker eller lignende i perioden fra boligen ble bygget i 2003. Byggmester R.H. har også i sin skaderapport av 24.5.20 konkludert med at det har oppstått "sig i søndre del av bygningen, og at rystelser har vært en utløsende årsak". Videre viser målinger fra 2015 og frem til i dag et avvik/sig på 25 mm i boligens søndre del – noe som må anses som relativt mye på såpass kort tid. I tillegg er det foretatt måling av Byggmesterfirmaet J.K., som viser setninger på 40 mm forskjell fra inngangspartiet til verandadøren ut til hagen. Ut fra de sakkyndige uttalelsene og målingene som er foretatt må det således anses som klart at rystelsene i boligen har vært så kraftig at dette har vært den utløsende årsak til skaden.

Selskapet har anført at de grunnleggende vilkårene for erstatning ikke er oppfylt. Det er foretatt nøye vurderinger av grunnforholdene på stedet og konkludert med at det ikke er

årsakssammenheng mellom arbeidene på nabotomten og sprekkene i huset til klager. Uttalelsen til geotekniker R.L. er klar på at grunnforholdene på klagers eiendom gir langvarig setningsutvikling og setningsrespons sett i forhold til pålasting av grunnen. Geoteknikeren har videre vært i kontakt med P.C., som har satt ut rystelsesmåleren, og vurdert det slik at de registrerte rystelser/vibrasjoner så å si er ingenting – og ikke kan ha medført de registrerte skadene. Basert på denne vurderingen kan selskapet derfor ikke se at det er overveiende sannsynlig at skadeårsaken har årsak i arbeider sikrede er ansvarlig for. Derimot må det anses dokumentert at det er pågående setninger i området, og disse må regnes som mest sannsynlig skadeårsak.

Siden selskapet er av den klare oppfatning at skaden ikke har sammenheng med arbeidene sikrede er ansvarlig for, er det etter selskapets syn heller ikke dokumentert at det foreligger ansvar i saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om det er årsakssammenheng mellom sprekkene/setningene som oppstod og sikredes arbeid på nabotomten. Det er innhentet flere sakkyndige uttalelser som strider mot hverandre. Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hvilken takst som er korrekt og mener spørsmålet om årsakssammenheng bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling, jf. FinKN 2012-321 og 2018-715.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).